

HADUDU FÖLD

1923. év április 19.

CSÜTÖRTÖK

Debrecen, V. évf. (88. sz.)

ELŐFIZETESI ÁRAK:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 400 K.
EGYES SZÁM ÁRA 20 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVARY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

A hét végén döntenek a salgótarjáni határról

Francia-magyar döntőbiróság elnöke Budapesten

Budapest, április 18. A népszövetség genfi ülése ma a salgótarjáni magyar-cseh határrendezés ügyével foglalkozott. Meghallgatták Tancos tábornoknak, a magyar kormány képviselőjének előadását, amely ellen a párti cseh követ ellenvetéseket tett, de ezeket a tábornok részletesen megfigyelt. Hosszabb vita után, melynek folyamán a magyar kormány megbízottja többször felszólalt, úgy határozottak, hogy a döntést későbbre hatasztják. *Döntés a hét végére várható.*

A külpolitikában ezzel az aktussal nagyon fontos és Magyarországot egészen közelről érdeklő események sorozata kezdődött meg.

A francia magyar vegyes döntő-

biróság elnöke, aki a gazdasági és pénzügyi kérdések megoldására hivatott, Budapestre érkezett. A döntőbiróság elnöke, De la Barra, a párisi egyetem nemzetközi jogi tanára igen nagy elismeréssel nyilatkozott Magyarországról, amelyekkel gazdasági életét rendbehozni igyekszik. Szerinte Franciaország, különösen pedig Millerand köztársasági elnök a legelőkelőbb rokonszenvvel viseltetik Magyarországra.

Nagyon valószínű, hogy a gazdasági és pénzügyi kérdések megoldására hivatott döntőbiróság elnökének budapesti tartózkodása azzal a külföldi kölesönnel kapcsolatos, amelyről most folynak a tárgyalások illetékes helyen.

mán kormánytól kaptak. A francia kormány éppen ezért már is elhatározta, hogy a *Chester féle engedélyek ügyében előterjesztéssel fordul az Egyesült Államok kormányához* és kieszközölni próbálja a franciáknak a védelmét. Kevésbé valószínű azonban, hogy az Egyesült Államok kiengedjék kezükből a nagynehezen megkaparintott engedélyeket.

A Ruhr vidéken a helyzet teljesen változallan

A Francia féléhivatalos jelentések

azzal dicsekesznek, hogy a kokszzállítványok állandóan emelkednek. A francia és belga hadügyminiszter tsnácskoztak a jövátételek kikényszerítését célzó program végrehajtásáról. Ez alatt nagyon valószínű, hogy *további kényszerítő rendszabályok alkalmazását és esetleg csapatoknak Berlin lelé való előretolását kell érteni.* Az engedékenységre és a béke helyett tehát további harcra van kilátás. Mindenesetre baljóslatu jelek ezek a lausannei konferencia megnyitására előestéjén.

A vörös baloldalon ismét felütötte a fejét a forradalmi hang

A szocialisták és Rupert sorozatos botrányt rendeztek a Házban — A baloldali nem érez együtt a nemzettel, mert más a vére — Rainprecht elvesztette a pacifizmust

A nemzeti alepon álló képviselők nagy felháborodással tárgyalták ma Rupert Rezsőnek Vanczak János interpellációja alatt tett kijelentését, amikor a belügyminiszter felé azt kiabálta: „Hogy alacsonyodhatik le ennyire egy miniszter.”

Ingerült kifakadások hangzottak el Rupert ellen, aki jónak látta azonnal elhagyni az ülést, ahová az ülés újból való megnyitása után sem tért vissza. Több képviselő a folyosón arra igyekezett rávenni Huszár Károly alelnököt, hogy Rupert Rezsőt utasítsa a mentelmi bizottság elé. Huszár Károly azonban a házszabályokra hivatkozva, csupán rendreutatisításban részesítette Rupertet. A botrányos kijelentés még a Ház ülésének befejezése után is élénken foglalkoztatta a képviselőket és igen sokan hangzottak, hogy a házszabályok szigorítására most már feltétlenül szükség van.

Hasonló felháborodást keltett a szocialista képviselők padjaiból történt ama közbeszólás, amely az elnökkel való vitatkozás során történt: „Nem vagyunk suszterinasok.”

Mindezek a jelenségek arra mutatnak, hogy a házszabályok szigorításának időpontja tényleg elérkezett, mert a Ház színvonalát ilyen mélyen sértő kifejezések csak akkor szünek meg és a Ház elnöke az inparlamentáris kifejezések használatát és a botrányos tumultusokat csak akkor tudja megakadályozni, ha megfelelő hatalom van a kezében.

A nemzetgyűlés mai ülését 11 óra után nyitotta meg *Szicovszky Béla* elnök.

Bud János közlelmezési miniszter terjeszti be ezután az 1921-22. és az 1922-23 ik termelési évből kivetett őrési adó behajtásáról szóló jelentést. A távollevő pénzügyminiszter helyett ugyancsak Bud János közlelmezési miniszter betérjeszti a nagylétszámú szövetkezetek közgyűlésének választott küldöttek által való megtartásáról szóló törvényjavaslatot. Napiread szerint áttérnek a

gazdasági munkabérek szabályozásáról

szóló törvényjavaslat folytatolagos tárgyalására.

Lovász János: A mostani drágaság is a javaslat szükségessége mellett szól. Folytonosan azzal hozakodnak elő egyes elemek a kiscgazdák ellen, hogy huszezer korona a buza ára. De ezért ne okozzák a kiscgazdákat, hanem okozzák saját szövetségeseiket.

A kiscgazdák két-három ezer koronáért adták el a buzát és a támadók szövetségesei verték fel annak árát huszezer koronára.

E szavakra a szociáldemokraták oldalán kinos fonyegetés támadt.

Esztergályos János és Szeder Ferenc vörösek folyton közbekiáltanak és zavarni próbálják a szónokot, mire Lovász János élesen odakiáltja nekik:

— Éa már annyiszor meghallgattam a képviselő urakat, ha csak egy kis tisztesség is van Önökben, akkor meghallgatnak.

Vörös botrány

Erre aztán kitör a vihar a szélsőbaloldalon. A *szociáldemokraták felugrának, a padokat verik, éktelen lármában törnek ki és szidják a kiscgazdákat, mindenféle csúszásokkal nevezik őket.* Elnök folyton csenget és figyelmezteti a képviselőket, hogy maradjanak csendben. Rendet teremteni azonban nem sikerül. A zaj folyton-folyvást tovább tart. A közbekiáltásokat alig hallani, csak Nagy Ernő hangja süvit ki a viharból, aki azt kiáltja Szomjas Gusztáv kormánypárti képviselő felé: — *Vizió!*

Elnök ezért a nagyernői kifejezésért *rendeutatisítja.*

A zaj még mindig nem szűnik. A *szociáldemokraták tovább kiabálnak és éles kifejezésekkel illetik a kiscgazdákat.*

Esztergályos János ezeket kiáltja feléjük: *Hát mi csodák maguk, nem parasztok? Nagyatádi azt mondta, hogy aki durva, az paraszt. Hát nem parasztok maguk?*

A nagyantant bizalma megrendült a kisantantban

Forradalmi tüntetések Bukarestben - A csehek megkárosítják a franciákat - A kemalisták Amerikának adják a koncessziókat - Új rendszabályok Németország ellen

Francia lapokban a hibrid cseh állam viszonyairól írnak, amely iránt az újabb megvárakoztatások folytán kevesebb bizalommal viseltetnek. A francia lap elítéli a cseheket azért, mert megengedték azt, hogy bukófélben levő bankjaik Párisban fiókot állítottak fel és ezzel tévedésbe ejtették és megkárosították a francia közgazdasági életet.

Ugyancsak a francia lapok foglalkoznak az oláh válság okaival és megállapítják, hogy az oláh forradalomról elterjedt hírek koraiak voltak. Annyi bizonyos, hogy a helyzet nagyon zilált ebben az államban és

a kormány minden népszerűségét elvesztette.

Az oláh forradalom kitörése nem sokat várhat magára.

Egyébként Bukarestben vasárnap nagy tüntetések voltak és *összeülkötések történtek, melyeknek több sebesültje van.* Az oláh kormány ingadozó helyzetét jellemzi az, hogy a külföldön széleskörűen elterjedt oláh forradalmi híreket csak most jutott eszébe megcafolni. Ugy látszik, az oláh kormány eddig még maga sem volt biztos abban, hogy a forradalom kitör-e vagy sem?

A szovjet újra egyházfőt ítél halálra

Oroszországi jelentések szerint *Tichon* patriárchának, az orosz orthodox egyház fejének bűnpere megkezdődött és az *egyházfőt valószínűleg halálra ítélik.* Az orosz szovjet kormány minden vallásos szervezkedést gyökeresen kiirtani szándékszik és csakis olyan vallásfelekezetet tűr meg, amely kimondottan a szovjet rendszer zsoldjában áll.

Tifliszből Konstantinápolyba érkezett az amerikai segélybizottság egyik tagja, aki a bolsevisták fogságából menekült meg. — *Jelentése szerint, amíg fogságban volt — és ez mindössze csak 18 napig tartott — a bolsevikiek 92 politikai foglyot öltek meg.*

Angol repülőgépek Suleimanje környékén levő falvakra gépfegyverrel tüzeltek. Ezek a repülőgépek a mezopotámiai angol hadsereghez tartoznak, amely ugylátszik, nincs tekintettel a fegyverszünetre.

Az angorai kormány koncessziókat adott az Egyesült-Államoknak

Az angorai kormány egy nagyon ügyes diplomáciai fogással a maga érdekeinek megvédésére az amerikai Egyesült Államok közbelépését biztosította. *Hatalmas vasúthalozat építésére adott engedélyt Chester amerikai tengernek és emellett bányászati jogokat is engedélyezett.* Így megtörtént az, hogy amíg az angol és francia közgazdaság egymással szemben állva küzdött a török zsákmányért, addig a törökök egy hirtelen mozdulattal Amerika kezére játszották át azokat a gazdasági előnyöket, amelyek felett vitakoztak a szembenálló szövetséges-társak.

Ez annál élénkebben érdekli az az angolokat és franciákat, mert az *angorai kormány felülvizsgáltatni szándékozik a régebbi engedélyeket is, amelyek külföldiek kezén vannak és amelyeket a régi császári otte-*

Az egységspári képviselők sem hagyják magukat és alaposan megfelelnek a szociáldemokraták provokálására. Az elnöknek végre sikerül a rendet nagynehezen helyreállítani.

Lovász János folytatja beszédét: **Vannak még olyan vakmerő emberek, akik azt állítják, hogy mi nem képviseljük a földmivészeket. Kérdem, hát kik képviselik őket, ha nem mi, akik együtt élünk és dolgozunk a kiszáradtakkal és földmunkással, s velük egy tából eszünk.** (Szűnni nem akaró taps a bal- és szélsőbaloldali kivételével az egész Házban.) **Nagyon jól tudjuk, hogy a szociáldemokraták soha nem lesznek velünk egy véleményen. Ezt nem is kívánjuk tőlük. Tisztában vagyunk azzal, hogy a baloldaliak más a vére, a fajtája, gondolkozása, más az élet-felfogása. Csak arra kérem a baloldalt és a baloldali elemeket, hogy ha már nem is akarnak együtt dolgozni velünk, de a mai nyomorúságos helyzetet ne használják ki a lézítésre!**

Ha a népbiztosokat éleltik...

Itt ismét újra kitör a botrány a szociáldemokraták oldalán. A padokat verik és úgy kiabálják: **Nem hallgatjuk meg... nem hallgatjuk meg... Most már nyílt harc fejlődik ki a kiszáradt és a szociáldemokraták között.** A nagy zajban a közbekiáltásokat nem hallani.

A zaj lecsillapultával Lovász János folytatja beszédét:

— Ha itt megint a rabló népbiztosokat fogják éleltetni, a falu örökre meg fog tagadni minden közösséget ezzel a várossal. A falu népét többé félrevezetni nem lehet. A falu népe visszautasít minden olyan forradalmi hangot, amely 1918-at előidézhethet. (Szűnni nem akaró taps az egész Házban. Csak a vörösök és drózdíék némultak el.) **A falu népe egyszer már békében akar szántani és vetni. Dolgozni akar, de megköveteli, hogy mások is dolgozzanak!** Addig, míg a kiszáradt éjjel-nappal dolgoznak, itt Pesten falkamódra nyűzsögnék azok az elemek, akik mások munkájából akarnak megélni. Mindig azt hirdették és hangoztattuk, hogy igenis szükség van az intelligenciára, a szellemi vezérekre, de nincsen szükség azokra, akik ma is csak gáncsolni tudnak bennünket. A javaslatot elfogadják. (Óriási taps a vörösök kivételével a Ház minden oldalán.)

Györki Imre vörös szerint a kormányból hiányzik minden érzés a szociálpolitikai alkotások iránt. Az iparfelügyeleti kérdés megoldását sürgeti a szociális javaslatokkal egyetemben. A javaslatot nem fogadják el.

Forgács Miklós ezután rámutat arra, hogy éppen azok támadják a törvényjavaslatot, akik se nem munkások, se nem munkaadók, hanem

ahik a munkások és munkaadók közli ellentétét a maguk céljaira akarják felhasználni.

Sokan azt állítják, hogy a buza ára ma aranyparitáson áll és ennek a kiszáradt az oka. A kiszáradt ma már nem adhat el buzát aranyparitáson, holott kénytelen mindent aranyparitáson megfizetni. A bal-

oldal bűnszék tartja azokat, akik birtokot szereztek maguknak, de nem tartják bűnszék azokat, akik tízezer méter számra halmozzák fel a vásznat és más ipari cikkeket. Persze, ezek az ő fajukhoz tartoznak.

Esztergályos János és Klárik Ferenc valamit közbekiáltanak, mire **Sziij Bálint és Csontos Imre** visszafelnelek:

— Mi munkát és megélhetést adunk az embereknek, nem pedig lázítunk!

A javaslatot elfogadják.

Interpellációk a vörös botrányarádában.

Rainprecht Antal a pacifista mozgalomról intéz kérdést az összkormányhoz, de mikor interpellációját felakarja olvasni, sehoh sem találja. **Óriási derűtség támad erre, az ellenzék felugrik és kacajviharban végre is előkerül az interpellációt, amit kiadtak a miniszterelnöknek.**

Vanczák János kijelenti, hogy a szociáldemokraták nem azonosítják magukat a kormányzati rendszerrel és egy állítólagos bizalmas belügyminiszteri rendeletet olvas fel. Ebben a belügyminiszter állítólag arra szólítaná fel a közigazgatásügyi hatóságokat, hogy a szociáldemokrata szakszervezetek működését zavarják meg.

Rupert Rezső közben azt kiáltja a belügyminiszter felé: **Hogy lehet egy miniszternek így lealacsonyodni.**

Rakovszky Iván belügyminiszter magából kikelve felugrik s Rupert felé kiáltja: **Kikérem magamnak ezt a hangot!**

A szociáldemokraták kórusban tapsolnak Rupertnek. A jobboldalon és a középben a képviselők feállanak és magukból kikelve kiabálják:

Ki vele, ki vele! Itt nincsen helye!

Erdélyi Aladár: Hallatlan ez a vakmerőség!

Palacsy Dénes: Ez a művelettség, ez a parlamenti hang?

Többen a középbe futnak és úgy kiabálnak a szociáldemokraták felé. A képviselők a terem közepére tördülnek, a nagy tumultusban az elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után **Huszár Károly** elnök rendre utasítja Rupert Rezsőt és Propper Sándort.

Rakovszky Iván belügyminiszter

kijelenti, hogy a szózatott rendelet még csak nem is hasonlít ahhoz, amit Vanczák felolvasott. Arról van benne szó, hogy a hatóságok a gyűlések engedélyezésénél bizonyos óvatossággal járjanak el és lefolyásokat fokozottan ellenőrizzék.

— Vanczák azt mondta, hogy a magyarságot egy munkás nem tagadja meg. A nemzeti érzés azt diktálja, hogy nemzeti köteletségének még nem tett eleget azzal, hogy magyarnak született és magyarnak marad, ezen változtatni úgy sem tud, ez vele született belső ösztön. A nemzeti érzés neki pozitívumot csak akkor szolgál, ha a nemzet egyetemes érdekében cselekszenek, akár a maga, akár pedig ennek az osztálynak személyében, amelyhez tartozik, továbbá, ha a nemzet egye-

Szakács Andor személyes kérdésben szólal fel.

Elnök ezután a vitát megszakítja és napirendi javaslatot tesz.

Mielőtt az interpellációkra áttérnének, elnök az ülést felfüggeszti. Két óra előtt nyitotta meg újból az ülést **Almágyi László** alelnök.

Boszik Pál a borkivitel ügyében interpellál.

Nagyatádi **Szabó István** földmivvelésügyi miniszter kijelenti, hogy a kormány minden áldozatot meghoz a kivitel érdekében: a bortörvény pedig rövidesen a Ház elé kerül.

temes érdekeiért áldozatokat is hozunk.

Közben a baloldali vörösök állandóan zajonganak, **Rothenstein** pökhendi módon szembeszáll az ellenzékkel.

Huszár Károly erkölcsi érzékükre hivatkozva inti őket számtalanszor csendre, mire **Esztergályos** azt kiáltja felé:

— Nem vagyunk suszterinasok!

Az elnök végre is kénytelen az ülést felfüggeszteni.

Szünet után **Rakovszky** belügyminiszter azt mondja Vanczákknak, hogy ha bizonyos fokig megértéssel viseltetik az oláhok, a csehek, a tótok és szerbek nemzeti érzése iránt, akkor legyen ugyanazzal a megértéssel a magyarok nemzeti érzése iránt is.

A Ház a választ tudomásul veszi. Számos apró interpelláció elharszása után **Reischl Richárd** körül rendeztek bucsuzóul újra parázs botrányt a vörösök, ami után a viharos ülés este 7 órakor véget ért.

NAPI ATROCITÁSOK

— Az ő neve, az ő neve Kurkora János. Kacsóh Pongrác örökszép daljátéka, a „János Vitéz” rövidesen elérkezik a 650-ik előadásához. Ebből az alkalomból a híres címszerep — őh régi, szép idők — **Fedák Sári** fogja alakítani. A népszerű **Zsazsa**, aki a bemutatása óta már rejtőn nagy karriert futott meg Amerikán keresztül le egészen a Bajadérig, ismét megpatogtatja az ostort és beleéli magát abba a felejthetetlenül szép és mesebe illő szerepbe, mely igazi sikert és magyaros dicsőséget hozott neki. Hej, de megváltoztak már azóta az idők! Ott állott egyszer a kék tó partjánál, önéki tapsolt az egész ország. De multak a napok és a kék tó, tiszta tó vizét magába nyelte egy vörös áradat. Zsazsának Amerikába kellett utaznia és az egykor ünnepelelt primadonna, a pásztorok királya lassanként eljutott a Bajadérig. Ennek a szomorúságát azonban sohasem fogja átérzeni a Zsazsa. Ő tovább is büszke marad s az egyénisége már hozzáferradt a Bajadérhoz. Lehet, hogy igaza van: valamikor, még a pályája kezdetén csak törpe János vitéz volt, aki betévedt az óriások közé. Ma ugy alakít a törpék között, miut egy valódi — óriás Fedák.

A földbirtokreform végrehajtása Debrecenben

A földbirtokreform tárgyaló bizottság legutóbb tartott ülésében tárgyalás alá vette azoknak a hadiözvegyeknek, hadirokkantoknak, hadiárvaoknak és vitézségi érdemmel kitüntetettek özvegyeinek, akik pótlóösszeírásra jelentkeztek.

A tárgyaláson a hadirokkantak közül az igényjogosultság hiányában a következők felvételét mellőzték: **Nagy Sándor, Papp Ferenc, Király Mihály, Gábor Miksa, Kozák Gyula, Simon István, dr. Szabó Márton, Foh Dezső.**

Hadiözvegyek közül **Steiner Béné**, **ö. v. Derecskei Lajosné, Horváth Gáborné, Zsámboki Józsefné, Weisz Bettalanné, Kálai Jozsefné, Sallay Istvánné, Eder Ferencné, ö. v. Böszörményi Karolyne, Schmierer Istvánné Fekete Jánosné.**

Vitézségi érdemmel kitüntetettek közül a következők felvételét mellőzték: **Pető Lajos, Erdődy Károly, Pöschpischl Dezső, Laczkó József, Malinassy Ödön, Vermes Venczák Lajos, Zilahy Zoltán, Vitéz Varga József, Gutfreund Ervin, Bellán Pál.**

A bizottság által történt mellőzés ellen április 25-ig az Országos Földbirtokrendező Bizottsághoz címzendő s a városra I. emelet 25. sz. szobában dr. Ország Árpád tárgyaló bizottsági jegyzőnél írásban beadandó felterjesztéssel lehet élni.

Szemel-szemért, fogat-fogért

Bosszu a háromszoros gyilkosságért

Érdekes bűnpert tárgyalat szerdán délelőtt a debreceni kir. törvényszék **Uffalussy József** einökleite alatt működő büntető tanácsa. Egy fiatalkori legény ült a vádlottak padján emberölés vétségének kísérlete miatt. A bűnpert előzményei igen érdekesek, szinte regénybe illők.

Komádiban 1920-ban **Nemes Péter** jómódu gazdálkodót, feleségét és leányát revolverrel agyonlőtte **Katona János** gazdálkodó, aki Nemesék leányának udvarolt reménytelenül s a hármast gyilkosság után öngyilkosságot követett el; agyonlőtte magát.

A Nemes családból csak egy fiu maradt életben, aki egyszerre vesztette el apját, anyját és testvérét.

A mult évben a serdülő fiu elment az egyik bába, ahol összeakadt a gyilkos Katona öccsével, aki kötekedni kezdett vele s gyonylódott rajta. A fiatal gyerek, akit különben a bosszu tüze is herített, annyira elkeseredett, hogy köst ragadott, elrohant Katonáék tanyájára s bezörgött. A zörgésre az öreg Katona nyitott ajtót.

— A te fiad volt az anyámék gyilkosa — kiáltotta látára a fiatal gyerek s belevágta kését az öreg Katonába, aki azonban csak könnyebb sérülést szenvedett.

A bosszulló fiatalembert csak nehezen tudták ártalmatlanná tenni.

A bíróság tegnap vonta felelősségre s a nyomatekos enyhítőkörülmények mérlegelésével egy hónapifogházbüntetéssel sújtotta.

— A ruszinszkói zsidóság felajánlotta szolgálatait a cseheknek. Ungvari tudósítónk jelenti: A ruszinszkói zsidó hitközség **Seelfreund Mor** elnökleite alatt vasárnap délelőtt közgyűlést tartott, melyen **Gutmann Mojsé** indítványára közlekedéssel kimondották, hogy szolidaritást vállalnak a csehekkel, csupán néhány cionista iskola felállítását kéri.

Mielőtt vásárolna nézze meg Piac 67.
a Hajdusági férfi és fiuruha áruház kirakatjait. **Vármegyeház kapujával szemben**

6
ma
ben
kif
sem
nem
arák
jén
napj
sváj
mos
tart
sági
nek
tekü
alap.
A
ügy
hogy
a taj
tása
figye
osot,
tását
hajts
A
mély
utóte
melé
mara
mellé
állito
nyöke
talaj
vel a
nem
gok
ara o
kabér
melés
(Piac
belile
ellené
tást é
terme
vonat
Kuh
Ahol
herny
círok,
tevé s
a mul
jában
téték
duljan
növény
9. I.
csatolt
felvit
közlen
tására
Tar
ban a
tottak,
reslet
rováig,
szarva
volt. J
500 k
pos bo
ökör p
hén 14
Ma
Berlin
5539. L
2617/2,
grad 5
Bees 74
fia 330.
Napole
—950. A
97. Lei
710—80,
671—91,
Berlin m
Paris f a
1034/—1
Züricht s
kor. 510—
dollár 36
10—11, B
A mai
irányzat

Buzavaluta

A múlt heti vezércikkemmel a *Hajdúföld* tegnapi számában Piszkey Árpád barátom vitába bocsátkozik és végső eredményül leszíri, hogy „maradjon csak meg az arany alap, amelyen a jövőben is mindenki számolhat”. A kérdést sokkal fontosabbnak tartom, — a megoldásra váró pénzügyi helyzetnek egyenesen a tengelyül tekintem, amely körül fordulni fog közgazdasági helyzetünk jobbra vagy balra, — semhogy az egyéni vélemények teljes tiszteltetben tartása mellett a Piszkey megjegyzéseire egy pár sorban ne válaszolnék.

Abban mindketten egyetértünk, hogy valami állandó értékűre kellene, amely szerint úgy az egyes ember, mint a társaság, vagy az állam a maga pénzügyi életét be rendezze, költségvetést birjon csinálni és a számításait meg is valósíthassa. Mert ma és már évek óta úgy áll a helyzet, hogy ha én pl. egy pár cipőt csináltatok, a felvételkor kikötött és az elkészítéskor tényleg kifizetett összeg között rendszeresen eltérés van, jelentékeny emelkedéseket kitevő úgynevezett „félár”. Vagy ha valaki egy 3 szobás házat akar építtetni, vajjon akad-e és akadhat-e vállalkozó, aki a több hónapot kitevő munkára megszabott összegű ajánlatot merne tenni előre? Vagy elkészítik egy nagyobb intézménynek az évi költségvetését, sokszor több hónapi munka árán és mire elvégzik, már irattárba is tehetik, mint idejét múlt aktaesemélyt és kezdek az új költségvetés összeállítását előlrol. Így mehetnének a példákon tovább akár a végtelenségig. És ennek — ugye — az az oka, hogy évek óta nincs állandó mértékegységünk változó, folyton lefelé romló pénzügyi értékének a kiadás és bevétel rovataiba történő egysúlyozott beillesztésére. Kellene tehát, napról napra jobban és égetőbben érzi ezt mindenki, egy ilyen állandó mértékű, egy biztos valutáris alap. Idáig tehát egyetértünk.

Piszkey már most ezen valutáris alapnak továbbra is az aranyat kívánja, én meg a buzát. Itt van közöttünk az eltérés és ez lényeges különbség. Az arany ellen igazán nem kívánok semmi más érveit felhozni, mint azon tény, hogy eddig is, az elmúlt évek alatt is, az aranyvaluta alapján állottunk és ime, hova jutottunk ez alapon? A mai helyzet minden keserősége, nyomora és szenvedése eléggé argumentál az aranyvaluta ellen. Ha ez maradna továbbra is a valutáris kulcs, akkor teljesen lezülzene egész közgazdasági életünk.

Ellenben a buzavalutát a gyakorlati élet kezdé bevezetni itt is, ott is. Ennek két igen szilárd és természetes oka van. Az egyik az, hogy egy agrár állam, amelynek 80 százaléka mezőgazdaságból és ezen kereten belül is épen buzatermelésből él, át és át van hatva minden porcikájában a buzával kapcsolatos anyagi, üzleti, pénzügyi összeköttetésekkel. A másik az, hogy lelkileg is megérti ezt itt minden ember nálunk, a buzavalutás számolást a legegyszerűbb tanyasi magyar is appetizálja, mert ez valóságos magyar pusztai társadalom, amihez nem kell neki ismernie a külföldi börzék napoként táncoló árfolyamait. Tehát egy közgazdasági és egy lélektani ok támogatja, vízi előre és valószínűleg meg fogok fokozni a buzavalutát. Emellett az is fontos, hogy buzának van, évről-évre terem, aranyunk pe-

dig nincs és belátható időn belül nem is lesz.

Azért irhatnak a buzavaluta ellen akármit, az élet nem hagyja magát és az kihadakozza a maga igazát. 1921. nyarán felvettem már a buzavalutás tandíj eszméjét, akkor elvetették; de jövőre már meglesz országsszerte. Tegnap olvastam egyik helybeli reggeli lapban, hogy a városi alkalmazottak fizetését itt, Debrecenben, buzavalutás alapra javasolják fektetni. A legnagyobb helyesléssel lehet a javaslatot fogadni; az alkalmazottak végre tisztos fizetéshez juthatnak, a számvétség pedig végre biztos alapot kap ennél a számításaihoz. Erős meggyőződésem, hogy, ha a mai közgazdasági helyzetünk még sokáig, évekig eltartana, az állam számára sem marad más

megoldás a maga tisztviselői számára, mint azok fizetését buzavalutás alapra helyezni. Sőt kíváncsian várom az új lakbérletmennyek általi rendezését, ahol — az én szerény véleményem szerint — reádet, helyes megoldást csak buzavalutás alapon eszközölt intézkedéssel lehetne csinálni.

Az azután más lapra tartozik, hogy a nagy bankok a buzavalutával a gazdákon illetéktelen hasznot akarnak keresni. Ez ellen a gazdák is harcolni kell. A mezőgazdaság Csonkamagyarország fűdamentuma: ennek kiszípolozása, a bankdiktatura karmai közé jutása végzetes katasztrófa lenne. Itt együtt kell küzdenünk mindnyájunknak!

Dr. Bessenyei Lajos.

Az oláhok kémkedési pörbe keverték egy pillangót, egy őszi szonettet és egy bibliai prófétát

Nehémiás próféta, mint irredenta agitátor — Hogyan lesz egy őszi versből államellenes izgatás? — Az évszakok poézisének veszedelme — Felségsértéssel vádolják a bánffyhuynadi református papot

(A *Hajdúföld* kolozsvári tudósítójától.) A magyaroktól rettegő oláh lelkiismeret egész sereg kémkedési szervezetet fedezett fel. Mielőtt a szenzációs ügyeket vigjátékoknak feldolgoznák, sietünk azokat nyilvánosságra hozni. Az első és egyúttal legsikerültebb leleplezés Nagyváradon történt.

Áruló lepke a kávéházban

A nagyvárad rendőrség kémkedési ügyben folytat vizsgálatot két fiatalember, Fényes Zoltán volt debreceni hadnagy és Kepes Miklós ellen. A bűnük az volt, hogy néhány nappal ezelőtt az egyik kávéházban egy papíron lepkéket rajzoltak. A lepkék potrohájára hat gyűrűt rajzoltak, a lepkésdrnyokra pedig pontokat tettek. A pontok azonban nem voltak egyforma nagyságúak.

A rajz valakinek szúrta a szemét és feljelentést tett a rendőrségen, hogy a két fiatalember Nagyváradról térképeket rajzol. A két fiatalembert letartóztatták és vizsgálat alá vették a legujabb sütésű kémkedési ügyet. A rendőrség megállapította a rajzokról, hogy a lepkésrajzok Nagyvárad térképét ábrázolják, mégpedig úgy, hogy a hat gyűrű a Körösön levő hat hidat jelenti, a lepkésdrnyon levő különböző nagyságú pontok pedig fontos nagyvárad középületeket ábrázolnak. Az ügyben erőlyesen folyik a nyomozás és mindenki kíváncsian várja a vizsgálat eredményét.

A letartóztatás alapja egy névtelen feljelentés volt. Mint egészen mellékes körülményt említjük meg, hogy Bokor Márton református pap, aki a kalotaszegi magyar néppárt alapítója volt, tevékeny részt vett az erdélyi magyarság politikai megmozdulásában.

A Bokor Márton lakásán januárban tartott házkutatás és az ez alkalommal felvett jegyzőkönyvek alapján nemcsak a hatóságok látták alopoknak a lelkész ellen fölmerült gyanúkat, hanem a kolozsvári oláh hadbíró is, mely saját illetékességét megállapítja, az eset fő tárgyalását hétéfőre tűzte ki.

Az oláh katonai ügyész felségsértéssel, izgatással és „hatóságok kritizálásával” vádolja Bokor Mártont.

A felségsértést — a vád szerint — azáltal követte el a lelkész, hogy az oláh király és királyné arcképeit szándékosan megrongálta. Az izgatás irredenta tendenciájú templomi beszéd tartásával, a hatóságok kritizálásáért pedig polgári bíróságok előtt követte el.

A háromszoros vád első pontját, a felségsértést a házkutatás alkalmával konstatálták a bánffyhuynadi nyomozó közegek. Több arcképet találtak ugyanis a lelkészi iroda szekrényeinek tetején. Az arcképek a királyt és a királynét ábrázolták és azért kerültek a lelkészi irodába, hogy a tanügyi hatóságok utasítása szerint a református elemi iskolák között szétoztassanak. Az elosztás után megmaradt példányokból a nyomozó közegek észrevétele alapján kettő szakadozott volt.

Hogy a képek megrongálását erőszak vagy véletlen okozta, nem konstatálhatta a házkutatást fogadó bizottság, mert a később „bűnjel”-nek minősített képek az aktus megtörténtekor már szakadozottak voltak.

Az izgatást a katonai ügyész terjedelmes vádiratában szerint az által követte el Bokor Márton, hogy a bánffyhuynadi református templomban új napján tartott beszédében azt mondta, hogy

„akkor is építenünk kell, ha egyik kezünkben kardot tartunk”

Ez az irredenta kiszólás pedig nem a Bokor Márton eredeti katalógusa, mert az már megtalálható Nehémiás prófétánál is a szent biblíában. Bokor Márton református pap a régóta tervezett református iskola felépítéséhez szükséges összeg összegyűjtésére igatta hivat a próféta inkriminált szavaival.

A „hatóságok kritizálása” című súlyos vétséget egy bonyodalmas lakásper kapcsán követte el a lelkész azáltal, hogy a lakbérleti bizottságnak és járásbírósnak vele szemben hozott határozatai ellen egyik tárgyaláson kifakadt. A lakásperben Sipos Gábor bánffyhuynadi adótárnok volt a lelkész ellenfele, aki — mint értesültünk — az elzözetes tanukihallgatások folyamán újabb váddal tette az eddig felsoroltakat. Azt

valotta, hogy egy adótárgyalás után Bokor lelkész a nélkül távozott el az addóhivatalból hogy — köszönt volna.

Bokor Márton bűnpere iránt óriási az érdeklődés. A tanuk egész seregét fogja a hadbírószak kihallgatai. Többek között egy liberális képviselőt is, aki a szállongó hírek szerint szenzációs leleplezésekkel tarkítottan fogja meg rajzolni Bánffyhuynad közéletének körképét.

Hogyan izgat a lírai költő?

Utolsó, de nem csekélyebb egy erdélyi magyar költőnek izgatási esete. Aki szereti a megtisztult poézisnak mindennapi fülekedéseken, nyomoruságokon és csufságokon felülálló kristályos szépségét, aki ismeri azt a bámulatos gazdagságot, amit a világszerte elismert és megcsodált modern magyar költészetből árad: — az ismeri Szombati Szabó Istvánnak, ennek a finom és halkszavú erdélyi poétának a nevét is.

Szombati Szabó a lugosi református egyház papja. Isten ígéjén kívül, a költészet ígéinek apostola.

A lugosi sziguranca nemrégiben a költő-pap lakásában házkutatást tartott, kéziratait, dolgozatait elko-bozta, könyveit lep cséltelte és állam-felforgató dolgokat keresett. A rejtélybe a kolozsvári oláh ügyészség egy vádirata világít be, amely Szombati Szabó Istvánt államellenes izgatással vádolja. A vád alapja Szombatinak egy őszi verse, amely a kolozsvári *Magyar Np* című folyóiratban tavaly november elején jelent meg. A vers finom szépséggel írja meg a régi témát, az őszi, amelyet örök ritmusban követ a tavasz megújulása.

A kolozsvári ügyészség azonban nem állt fel a poézisnek. Őszi kert, tél meg tavasz, csak amolyan lári-fári, az ügyészség szerint mindennek a lényege a román állam ellen való izgatás.

A vádirat

Az alábbiakban szó szerinti fordításban közöljük a 260—1923. számú vádiratot. Ime:

A vádandós elnökének Kolozsvár.

A fogatosított vizsgálatról szóló iratokat előterjesztem /- alatt az alábbi vádirattal:

Vádat emelek szabadlábban lévő Szombati Szabó István 34 éves ref. lelkész, nős, lugosi lakos ellen a Btk. 173. §-ba ütköző minősülő és büntendő izgatás vétsége miatt, mert a kolozsvári Magyar Np 1922. november 4-én megjelent 44. számában saját neve alatt „Beszélgetés hervadt őszi kerttel” című költeményében a következő inkriminált verssorokat tette közzé:

— Ők már tudják, hogy nem örök a tél; az Isten uja csak egyet legyint: folleg eloszlik, eltűnik a hó és tavasz lesz megint. Csak álljatok, mint előőrsek itt, didorgó posztján egy új kikeletnek: új ég lesz majd itt, föld is, lomb is új és más dalok szállhatnak.

E verssorokkal vádolt a román állam jelenlegi állapotának ideiglenes és mulo helyzetére akart rámutatni, reményt öb-resztve bennük, hogy rövidesen megváltozik a helyzet és újból a régi magyar uralom fog bekövetkezni Erdély vidékeire, amely versszavakkal tehát a román állam jelenlegi alkata ellen izgatott.

Az ügy elbírálására a kolozsvári törvényszék illetékes.

Kolozsvár, 1923 március 15-én.

St. Cepescu, Ilea,
főügyész. ügyész.

A szenzációs irredenta bűnperek elé izgatottan néznek a dákóromán igazságügyi körök. — Mindenesetre nagy gondot fog nekik okozni, hogy miképen fojtsák el a lírai költészetet Erdélyben, miképen védekezzenek a lepkék ellen és hogyan büntessék meg Nehémiás prófétát, aki látokai erővel már évezedekkel ezelőtt belevetette magát az oláh állam ellen irányuló propagandába...

HÍREK

1923 április 19. (Csütörtök)

Prot.: Kocsárd. Kath.: Timon.

Időjárás: Hazánkban egyes helyeken kisebb esőzések voltak és helyenként ma reggel is esett.

Időjárás: Egyelőre tulnyomóan száraz, hűvös idő várható, lényeges éjeli lehűlésekkel.

Közművelődési könyvtár nyitva reggel 8-8-ig.

Egyetemi Könyvtár délelőtti 9-1-ig, délután 2-6-ig.

Csokonai színház este fél 8 órai kezdettel C bérletben „Bolond Istok” daljáték.

Apollo-mozgó: Drakula halála.

Uránia-mozgó: Éneklő Vénusz.

Vigszínház mozgó: Szerelem kalandora.

A Ker. Liga debreceni osztálya előadásán beszédet tart Uray Sándor ref. lelkész délután háromnegyed 6 órakor a városban.

A jog és pénzügyi bizottság ülése délután fél 3 órakor a városban.

A MANSz iparos szakosztályának értekezlete az iparoskörben.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kigyó, Arany Egyszaru, II. Rakóczi, Nádor, Csokonai, Remény.

— Uj egyetemi tanár. A Kormányzó a külügyminiszter előterjesztésére Csikszándor debreczeni református lelkészi intézeti nyilvános rendes tanárt a debreczeni magyar királyi Tisza István tudományegyetemen az egyháztudományok és egyházszertartás nyilvános rendes tanárává nevezte ki.

— Elmaradt a jog és pénzügyi bizottság ülése. Debreczen város jog és pénzügyi bizottsága szerdán délután tartotta volna ülését Dr. Vargha Elemér tb. főjegyző elnöklésével. Mivel azonban az elnökölő tb. főjegyzőnek más elfoglaltsága volt, a jog és pénzügyi bizottság ülésének megtartását csütörtök délutánra halasztották el.

— A jövő héten lesz a városi közgyűlés. Debreczen városi törvényhatósági bizottságának közgyűlését a jövő hét végére hívja össze dr. Hadházy Zsigmond főispán. A közgyűlés tárgysorozatán szerepel a városi tisztviselők fizetésrendezésének ügye is, amely a jelekből ítélve előreláthatólag hosszúságú és szenvedélyes vitára fog alkalmat adni.

— Madarak irtása. Papp Sándor és társai nádudvari vadászati jogbirtok Nádudvar község határában május 6-ig bezárólag foszfor szóróval töltött tojásokkal kártékony madarak fogását mérsékelni. A foszforbirtok figyelemre méltó és szomszédos érdekelt közönséget, hogy az alkalmazott mérge emberre és a háziállatokra is életveszélyes, a tojásokhoz nyúlni és az elhullott madarak felzedése tilos.

— Államsegély a városi múzeumnak és képtárnak. A kultusz miniszter leiratban értesítette a városi tanácsot, hogy a városi múzeum és a képtár részére 120 ezer korona államsegélyt folyósított. Az államsegélyt a múzeum és a képtár gyarapítására fogja a múzeumi bizottság felhasználni.

— A debreceni ügyvédi kamara köréből. A debreceni ügyvédi kamara közölte, hogy dr. Hadházy Zsigmond ügyvéd, Hajdumegye és Debrecen főispánját önkéntes lemondása folytán, ugyancsak dr. Berkovits Bertalan ügyvédet önkéntes lemondása folytán az ügyvédek névjegyzékéből törölte. — Közölte továbbá, hogy dr. Bodrogi Imre ügyvédet Mezőtúr székhellyel az ügyvédek névjegyzékébe felvette, míg dr. Horváth Sándor debreceni ügyvéd ideiglenes távolléte miatt irodája részére ideiglenes gondnokul kirendelt dr. Geiger Miklós debreceni ügyvédet felmentette és hogy dr. Horváth Sándor ügyvéd Budapestre távozása folytán iratait dr. Székely Jenő debreceni ügyvédnek adta át. A kamara ifj. dr. Vigh Gyula szolnoki ügyvéd, a néhai Lippe Vilmos volt szolnoki ügyvéd irodagondnokai tiszte alól felmentette, mert néhai Lippe Vilmos tulajdonképpen ügyvédi gyakorlatot nem is folytatott.

— Elítélt Kormányzósértő. A debreceni kir. törvényszék Ujjfalussy József elnöklelte alatt működő büntetőtanácsa tegnap délelőtt Tátorján György büntetőügyével foglalkozott. Tátorján ez év februárjában a Liba kertben levő Kovács-féle vendéglőben borozgatott több társával s borozás közben sértő szavakkal illette a Kormányzót. A bíróság a perbeszéd után két hónapi fogházra ítélte, de a büntetést előzetes fogóságával kitöltöttnek vette.

— Házasságkötések. Rapszok József róm. kath. máv. váltókezelő—Balla Borbála róm. kath. Illia Miklós Lejos gör. kath. bányaművezető—Szilágyi Sarolta ref. Kupa Mihály gör. kath. géplakatossegéd—Barcsa Vilma ref. Kovács (Kohn) Mór izr. kereskedő—Samuel Pirozka izr. Berkovics Ignác izr. malmi üzletvezető—Heisz Róza izr. Markovics Miksa izr. szatócs—Kohn Irén izr. Moógor Ernő, Károly, József rendőr ref.—Sinka Ilona r. kath. Páncs Pál izr. magánzó—Gross Etti izr. Vig Vilhold ref. mezőgazdasági gépjárási munkás—Zsigonyi Klára ref. Sepy Imre ref. uradalmi számvevő—Nagy Irén, Julianna, Ilona ref.

— Templomot építenek Budapesten az elesett hősek emlékére. Budapesten a Tisztviselő-telepen akció indult meg egy új református templom felépítésére. A templomot az „Emlékezet templomának” fogják elnevezni, mert a világháborúban elesett hősek emlékeztetere építik. Az egyház nem rendelkezvén a szükséges pénzeszszeggel, a hívek adakozásaiból akarja az új templomot felépíttetni. Az adakozásnak egy egészen új s nagyon bevált formáját honosította meg a budapesti református egyház a gyűjtésénél. A templom építésére adományozandó összegeket ugyanis ezüst koronákban kéri a hívőktől. Ez az új gyűjtési methodus kitűnően bevált, vannak adományozók, kik több száz ezüst koronával járulnak hozzá a templom felépítéséhez.

— Napsugár vagyonmentő árverésre tárgyak felvételének ma van az utolsó napja. Tárgyak egész nap beadhatók Piac-utca 10. alatt.

— Társadalmi és egyesületi élet. A Ker. Nemzeti Liga debreceni osztálya 19-én, csütörtökön d. u. háromnegyed 6 órai kezdettel a városban közgyűlést tart, melyen Uray Sándor ref. lelkész hazafias beszédet tart. Erre az előadásra a nemzeti érzést magyarságot meghívja dr. Pórszász Károly, főtitkár.

— Szülői értekezlet. A debreceni kereskedő társulati polgári fiúiskola tanárkara április 21-én, szombaton d. u. 5 órakor szülői értekezletet tart az iskola énektermében, melyre a szülőket és a tanügy iránt érdeklődőket meghívja az igazgatóság.

A MANSz iparoszakas tálya ma, csütörtökön délután 4 órakor az ipartestület tanácstermében igen fontos értekezletet tart. A tárgysorozatán szerepel a szakosztályi nagygyűlés előkészítése, a tisztikar és választmány névsorának végleges összeállítása — Pontos megjelenés kívánatos.

— Az áramszolgáltatás korlátozása. A világítási vállalat értesíti a villamosáram fogyasztó közönséget, hogy április 19., 20. és 21-én déli 12 órától délután 3-ig a hálózaton eszközözendő oszlopcserélések miatt a József királyi herceg-, Hatvan-, Csapó- és Jókai-utcákban s ezek mellékutcaiban nem lesz villamosáramszolgáltatás.

— Halálozások. Balogh József ref. 59 éves, Konrad József városi napiújság írók ref. 68 éves, Hegedűs István ref. 27 éves, özv. Genai Sándorné ref. 72 éves, Fejes Sándor m. kir. 114. honv. gyalogezredbeli ővezető ref. 30 éves, Török Mihályné róm. kath. 47 éves, Nyilas Magdolna ref. 9 hónapos, Csülök András ref. 3 hónapos, Szűcs Sára ref. 1 hónapos.

— Sztrájkba léptek a férfiszabómunkások. Szerdán délelőtt a férfiszabómunkások beszüntették a munkát, mivel bérmozgalmuk során nem tudtak megegyezni a munkaadókkal. A kefégyári munkások, női szabók és csizmadiamunkások bérmozgalmuk ügyében most lesznek a békéltető tárgyalások.

Miss Vénusz éneklő film ma az Urániában.

— Tudományos előadások. Április 21-én délután 6 órakor a Kollegium második számú jogi tantermében kezdődik meg aktuális jogi és államtudományi témákat felölelő előadás sorozatát. Az első előadást Bacso Ferenc harmadéves joghallgató tartja a büntető jog köréből. „A lombrosoizmus és jelentősége a büntető jogban” címmel. A második előadás április 28-án lesz, amikor Pongrácz Elemér negyedéves joghallgató Marx kommunista kiáltványát fogja szakszerűen ismertetni és bírálni. Belépődíj nincs. — Az „Árpád” B. E. vitadélutánjai. A bölcsészeti kar „Árpád” Bajtársi Egyesület ebben a szemeszterben is folytatni fogja a mult félévben aktuális problémák tisztázása érdekében nagy sikerrel megkezdett vitadélutánjainak sorozatát. Az e félévi ciklus vitadélutánja 21-én, szombaton d. u. pontosan 5 órakor kezdődik a Kollegiumban, a III. sz. bölcsészeti tanteremben. Tárgy: „A zsidókérdés”. A vitát dr. Mitrovics Gyula ny. r. tanár, az „Árpád” magister helyettesének tájékoztató előadása előzi meg. A legközelebbi vitadélután 28-án lesz ugyanerről a témáról, a mikor is dr. Tankó Béla egyetemi ny. r. tanár, az „Árpád” magistere tart bevezető előadást „Feladataink” címmel. A vezetés a nagyközönség köréből is szívesen lát érdeklődőket. Belépő díj nincs.

— Szobrot állítanak Amerikában Petőfi Sándornak. Az Észak Amerikai Egyesült Államok egyik nagyobb városában, Aeronban az ottan lakó magyar lakosság között nagy arányú mozgalom indult meg, hogy a világ legnagyobb lírikus költőjének Petőfi Sándornak szobrot emeljenek. Az akció már eddig is nagy sikereket mutat fel s rövidesen összefog gyűlni a szobor fellállításához szükséges pénzösszeg.

Miss Vénusz éneklő film ma az Urániában.

— A MANSz dr. Láng Nándorné emlékéért. A MANSz intézőbizottsága szerdán délután Fráter Erzsébet díszelnök elnöklelte alatt ülést tartott. Az ülésen dr. Papp Károlyné kegyeletes szavakkal emlékezett meg dr. Láng Nándorné tragikus haláláról. Láng Nándorné, aki a MANSz lelkes választmányi tagja volt, odaadó, értékes, sokoldalú munkát fejtett ki a MANSz érdekében, a MANSz céljait, eszméit fáradtságot és lankadást nem ismert s buzgón részt vett annak minden akciójában. Emlékét jegyzőkönyvben örökítették meg.

— A löversenyekre a belépti jegyek szombattól kezdve már kiválthatók Aszmann Ferenc fővárosi dívatüzetében. Az előjegyzett párhelyek e hó végéig okvetlen kiváltható, mert azután másoknak adják ki. A verseny első napján, május 10-én a Bika-szálloda dísztermében tartandó bírá a párhelyjegyek ugyancsak Aszmann Ferenc fővárosi dívatüzetében válthatók ki és kaphatók keddtől kezdve. A bírá belépti jegyeket csakis a meghívó előmutatása mellett adnak ki.

— Az alkohol pusztítása. A németországi bonni egyetem egyik tanára dr. Peimann Janos egy alkohol mérgezésben meghalt asszony hatóságok részére a lefolytatott vizsgálatokból kiderítette, hogy a halál oka az alkohol volt. A kimutatás igen érdekes és megdöbbentően jellemző adatokat tár elénk. A hatszáz leshármazott közül 106 törvénytelen szült volt, 162 koldus lett belőlük, 64 szegényházban végezte be életét, 181 nő kicsapongó életet folytatott, hetvenhatot súlyosan büntettek, s végül hetet gyilkosság miatt halálra ítélték.

Miss Vénusz éneklő film ma az Urániában.

— Megszűntek Csehországban a hitbizományok. Csehországban a köztársasági kormány egy új rendeletével megszüntette az összes hitbizományokat. És nemcsak a régiakat megszüntették meg, hanem újak adományozását is megszüntette.

— Eljegyzések. Rosenheim Jenő—Farkas Ilona, Csobán János—Király Julianna, Schurber Andor, Gyula—Fogel Ilona, Erzsébet, Balog Ferenc—Fodor Julianna, Vágner Ferenc—Horvát Margit, Gál Sándor—Mile Sarolta.

— Köszönetnyilvánítás. Felcségen temetésén résztvevőknek ezuton mondok hálás köszönetet. Hegedűs István v. m. kapus.

— A Hungária Hengermalom Rézvénytársaság keres azonnali belépésre a malom-, vagy terméaszakmában lehetőleg jártas, gyakorlatlott könyvelőt. Irásos ajánlatok személyesen nyújtandók be

Öngyilkos lett egy rendőr a rendőrség épületében

Szerdán reggel, kevéssel nyolc óra után megdöbbentő öngyilkosság történt az államrendőrség debreceni kapitányságának Kossuth-utca 20. sz. alatt levő épületében.

Simon Miklós 34 es számú rendőr szolgálati revolverével öngyilkossági szándékból föbelötte magát. Az öngyilkosságot a harmadik emeleten követte el. A lövés zajára odasiettek a közelben tartózkodó emberek, majd előhívták a mentőket, akik be szállították Simont az egyetemi külső klinikai telepre.

Simon Miklós rendőr 20 éves volt, hajdudorogi születésű, hosszabb idő óta állt a rendőrség szolgálatában. Az utóbbi időben állandóan betegeskedett, legutóbb a lábát fájta s pár nap óta nem is teljesített rendes szolgálatot. Emiatt keseredett el annyira, hogy fegyvert emelt maga ellen. Az öngyilkosság ügyében megindult a vizsgálat.

Dr REX-féle EUCALYPTUS FOGSZAPPAN DOBOZBAN
FOGCRÉM TUBUSBAN

Jól habzó kellemes ízű higiénikus készítmény a fogakat fehéríti és konzerválja.

Kapható: Drogueriákban és illatszertárakban.

Szőllőpermetezők és alkatrészek, vnegyei-ollók és kerti szerszámok
vaskereskedésben a Kossuth szobor mellett Tulajdonos: DÁVID JAKAB.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök: Bolond Istók, daljáték. C) bérlet.
Pénteken: Bolond Istók, daljáték. D) bérlet.
Szombat délután: A böregér.
Szombat este: Bolond Istók, daljáték. Bérletzóna.

Vasárnap délután: A falu rossza
Vasárnap este: Bolond Istók, daljáték. Bérletzóna.

Színházak és mozgószínházak közleményei:
Okvetlenül váltson jegyet a Bolond Istók daljáték nagyszerű előadásához! Kovács Teres, Voith Ilona, Unger, Laszlo, Rolkó és Markovics felleptével esztendő leggyönyörűbb műveit mutatja meg a magyar levegőjü darab szépségeiben! A Bolond Istók a hét minden napján színiere kerül.

Böregér első délutáni előadása szombaton háromkor!

Vigszínházban utoljára Szerellem kalandora. Főszerepben Anita Berber világhíres táncosnő. Pénteken: Észak Oroszország. Az esztendő legnagyobb filmeseménye. Kizárólag felütköznek!

Teljes színházi előadást évzseft az éneklő film előadásain. Pazar női toalettek.

Miss Venusz éneklő film 6 énekes szeméyes szereplésével egész héten az Urániban.

Drakula halála ma utoljára az Apollóban. Senki lánya harmadik befejező része péntek-szombat az Apollóban. Jegyeltétel.

Uri asszonyok, kik nem tudják, siessenek meggyőződni róla, **Szilágyi** kézimunka üzletében hogy a legzebb gyapjufonalat és mindenféle kézimunka anyagot legutányosabban lehet vásárolni.

MŰVÉSZET

Petőfi-hangverseny. A hangversenyekben meglehetősen szegény művészi évad egyik kiemelkedő pontjának ígérkezik az a művészest, amelyet a Népszerű Főiskolai Tanfolyam „Petőfi megzenésített dalai” címmel a nagy költő emlékének szentel. Ez az egész országban egyedül álló kísérlet egy csokorba akarja fűzni mindazt, ami a Petőfi ihletése nyomán fakadt zenei virágokból életképes. A kísérlet sikerét pedig eleve biztosítja az a körülmény, hogy az előadást dr. Szilágyi Imre a magyar zene országsszerte ismert tolmácsolója rendezi és vezeti be. A május legelején rendezendő hangverseny részletes műsorát a napokban közöljük.

TESTEDZÉS

Sportkörökben

Még mindig a válogatott mérkőzés kudarcáról folyik a vita; csepülnek, csepülnek azt, de legtöbbjét igaztalanul, sportpolitikai szempontból kiindulva... A kudarc annál fájóbb, mert Dél igen gyenge csapattal jött Debrecenbe, nem bizonyult tulságosan erős ellenfélnek és ha Kelet válogatott csapatában játszanak a DEAC kiváló erői, vagy legalább a csatársor összeállítása valamivel sikeresebb lett volna, — feltétlenül Kelet győzött volna nem is tulságosan kicsiny gólaránnyal.

A szövetségi kapitány a kudarc után lemondott. A lemondással, de különben az egész válogatott mérkőzés ügyével a pénteki tanácsülés fog foglalkozni, amely viharosnak, sőt szenzációnak tekinthető ígérkezik. Megindult a kombináció már az új szövetségi kapitány személyét illetően is. Erős kortos-

kedés folyik erre is, arra is. A DTE és kapcsoló hívei, Horváth Lajost, az egykori *Pitát* szeretnék a szövetségi kapitányi székbe beültetni, míg a komoly sportemberek nagy része Poroszlay Lászlóban, a DEAC veterán, kitűnő közép fedezetében bíznak legnyugodtabban a válogatás nehéz munkáját. Poroszlay a fegyelmezett, komoly sportemberek igazi mintaképe, a válogatott csapatnak kapitánya is volt s mint aktív játékos, kitűnően ismeri az egyes játékosok képességeit. Horváth erőltetett jelölését nagy derűvel fogadták mindenfelől s bizonyos, hogy megállapítani nem fogják. Poroszlay és Horváthon kívül még több titkos jelölt is van, a legtöbb egyesület tartogat egyet-egyet a tarsolyában...

A legvalószínűbb azonban az, hogy újra a válogató-bizottságra fogják bízni a válogatás nehéz, keserves s igen hálátlan feladatát... S akkor majd nem egy embert, hanem egy egész bizottságot lehet egyszerre ütni...

Megszállott területi turára indul június végén, illetőleg július elején a DKASE. Nagyvárád, Kolozsvár, Marosvásárhely lesz az állomáshelyük. Elsőnek a NAC-al mérik össze az erejüket, amellyel már a békében anyagi erős csapatot vitytak, de sor kerül a Nagyvárádi Török-vésre s a legjobb kolozsvári csapatra is. A tura sportbeli értékén felül anyagi szempontból sem megvetendő. A tura sikerét Morár Teofil, a Budapestről elszakadt atléta, aki most előkeiő szerepet visz az erdélyi sportéletben, mozdította elő.

Nincsenek tulságosan megelégedve

a keleti kerület működésével. Nyiregyháza s a három ottani egyesület erős ellenzéki hurokat kezd pengetni. Szívesen tercel hozzá Kisvárdra és a többi másodosztályú vidéki egyletek is, sőt mi több, még egyik debreceni egyesület is támogatja, talán még szítja is mozgalmukat. A sportpolitikai harc még a nagy politikánál is nehezebb, kiszámíthatatlanabb.

Nemzetközi atletikai verseny

lesz Debrecenben, amint az atletikai idény megkezdődik; június első napjaiban a MOVE—Debreceni Sport Egylet rendez. Részt vesznek az atletikai versenyen a legjobb bécsi atléták, akik *Hadházy* Dezső tavalyi bécsi szereplésékor ígérték meg a revánsot, de indulnak a versenyen a megszállott területek legjobb atlétái is.

Erős küzdelem vár

a debreceni Békessy Béla Vivó Club kitűnő vivóira szombaton és vasárnap Pécsen, a legjobb vidéki csapat büszke címéért fognak küzdeni igen erős ellenfelekkel s legjobb támadásokat kell kifejteni odaadó lelkesedéssel párosulva, ha győztesen akarnak hazatérni. Pünköstkör Debrecenben adnak találkozót egymásnak az ország összes kitűnő vivói a **Békessy Béla emlékversenyén.**

A verseny olyan keretben fog lefolyni, amely méltó lesz a többszörös világbajnok emlékéhez. A versenyzők értékes díjazásban részesülnek. Az első aranyozott, díszítésű ezüst érmét, a második nagy ezüst, a harmadik—ötödik kis ezüst érmét, az ötödik—kilencedik nagy bronzérmét kap, de ezenkívül a verseny minden indulója kap egy kis bronz érmét.

Az emlékverseny után rövidesen junior verseny is lesz, amikor a fiatalok mutatják be tudásukat.

Vasárnap lesz Debrecenben a birkozó és box kerületi tisztújító közgyűlése s remény van rá, hogy a tisztújítás után újra teljes erővel megindul a birkozó sport, amely már-már hanyatlásnak indult Debrecenben, sőt még a boxlók is sorompóba akarnak állani s egy-egy nevesebb futbalista, atléta ezentul már ott akar ujjabb babérokra szort tenni, ami hiúságaikat is jobban kielégitené.

Nagy érdeklődés előzi meg a **katonák nagyszabású mezei futóversenyét**, amelyet pár nap mulva tartanak meg a MOVE kitűnő atlétái, akik a vasárnapi kerületi mezei futóbajnokságnál bebizonyították, hogy számottevő ellenfelek, — az első díjat vitték el; — a mostani versenyen újra megmutatják a derék katonák, hogy sorakban igen sok rejtett kincs található, ami még kiaknázásra vár az egyetemes magyar sport érdekében.

Négy csapat fog játszani az ezüst labdáról. A DKASE, mint a Hajdúföld jelentette, értékes ezüst labda vándordíjat alapított, amelyért minden évben, pünköst kettős ünnepén küzdenének. A DKASE három debreceni csapatot hívott meg a vándordíjért folyó küzdelembe és pedig a DVSC, DMTK és a DTE-t. A DKASE az ezüst labda vándordíjat Oppró Rezső budapesti értékes sportember nevére akarja elkeszteszteni s örökös vándordíjnak szánta. A vándordíjban résztvevő egyesületek intézői szerdán értekezletet tartottak s a KASE javaslatával szemben azt javasolták, hogy ne örökös vándordíjat irjanak ki, hanem azé legyen az ezüst labda, aki ötször egymásután, vagy sorrend nélkül győz. Eltérők a véleménye: a pályakérdést illetően is, valamint a bevétel felosztása ügyében is.

A kerület tanácsa pénteken este 7 órakoz a kerület hivatalos helyiségében fontos tárgysorozattal ülést tart.

A keleti kerület fociból 6 testületet ma este fél 7 órakor ülést tart, amikor is a sokáig húzódó Bródi-ügyet tárgyalnak le, ha — Bródi véletlenül megjelennék.

Tisztítassa ruháit Wacha Róbert gyári vállalatánál Simonffy-u. 55.

KÖZELJÁRÁS

Nagyarányu hossz a berlini tőzsdén

A mai nap főeseménye a márka letörése volt. A nemzetközi devizapiacokon a német külügyminiszter beszédének hatása alatt a helyzet megítélésében a márkában már tegnap kissé kedvezőtlen hangulat került felszínre és ez azután a berlini deviza piacon olyan nagyarányu keresletet hozott felszínre, hogy az árfolyamokban pillanatok alatt ug-rásszerű emelkedések dőltek be.

A márka pozíciójának teljes mőgingására

ugyan a német külügyminiszter és Poincaré beszéde után ép úgy semmi különösebb ok nincs, minthogy a német ellenállás immár három hónapja alatt s az a hatalmas hossz, amely ma a dollárt Berlinben 32000 ig, az angol fontot 145000 ig hajtotta fel, tisztán lélektani okokon alapult.

A külföldi piacok tegnapi elkedvellenedése csak pillanatnyi hangulatot és a márka pillanatnyi kedvezőtlen megítélését jelenti és hogy ebből a pillanatnyi pesszimizmszúból miért lett olyan nagy hausse, amelyet a berlini tőzsde már hónapok óta nem élt át, annak igen egyszerű technikai magyarázata van. A kereskedelem és ipar ma sem volt nagyobb kereslettel a devizapiacra, mint az előző napokban és hogy az áru egy része teljesen oltunt a piacról, annak az volt az oka, hogy

a külföldi alacsonyabb márka kurzusok hatása alatt

a spekuláció oly nagyarányu kereslettel jelentkezett,

amelyet kielégíteni a birodalmi bank számára egyenes vőgletes lett volna, minthogy a deviza tartalékok jelentékeny részét kellett volna felalloozni csak azért, hogy a spekuláció által megindított panikszerű hangulatot lecsilapítsa. Ha ha a birodalmi bank a deviza igényléseknek 5 legfeljebb 10 százalékát elégítette csak ki és ennek következtében a magánforgalomban a jelentkező áruért minden pénzt megadták, ez természetes. Minthogy azonban Németország helyzetének kritikusra fordulása a mai politikai előjelek szerint nem állott be és a birodalmi bank készletei nem merültek ki, a márka mai hirtelen zuhanása csakis igen erős reakciót és ismét rengeteg fizetés-képtelenséget vonhat maga után.

Büntetés: egy hónapi maginforgalom.

A tőzsdetanács már maga is megijedt fajtestvérei arcátlan pénzrablásától s a „késedelmesen szállító” (köznyelven: arcátlan sikkasztó) tőzsdetagokat egy hónapra kizárja a tőzsdéről. Ezek a fajpiócák ezután csak a magánforgalomban szivhatják tovább a magyarság vővét és szaporíthatják országunk leromlása árán millióikat. A „legális” fosztogató tanya harminc napra zárva marad előtők. Azután, ha ez a lát-szatbüntetés letelik, újra „szabad” a forgalom, újra szabad a vásár.

Leszámolási nap a Devizaközpontban. A devizaközpont hetenként egy clearing napot a kereskedők régi tartozásainak kifizetésére fog fordítani.

Újra erős tempóban indult meg a kereskedelmi hitelnyújtás.

Az április 15-iki ki-mutatás szerint az államgyőforgalom 4 milliárd 570.9 millió koronával 88.1 milliárd koronára emelkedett. Az emelkedés nagyobbára zsrőkövetelések igénybevételeből és az államnak nyújtott további hittelezésből ered. A változás a következő: Leszámítolásiért 964.9 millió, az államnak adott kölcsönre 2 milliárd, zsrő befizetésekért 1 milliárd 715.2 millió, egyéb köve-telésekért 4 milliárd 530.6 millió korona került forgalomba. Ezzel szemben a lombardkölcsönök visszafizetéséből 1.5 millió és az egyéb tartozások növekedése révén 4 milliárd 688.3 millió korona államjegy folyt be.

Budapesti Árumintavásár.

Budapestről jelentik: A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara a XIV ik árumintavásárt a kereskedelemügyi m. kir. miniszter és Budapest székesőváros tanácsának támogatásával az évi május hó 12—23-ika között rendezi a Városligeti Iparcsarnokban és a mellette levő új vásárpavilonban. A vásáron a magyar ipar fejlettségéről ismét tanúságot fog tehetni a kereskedelmi érdekeltségek előtt s hogy a nehéz gazdasági helyzet dacára a magyar ipari termelés az új viszonyokba bekapcsolódott és a versenyt minden tekintetben megállja. A vásár rendezése nagyban folyik, a kamara a látogatottság sikerének biztosítása végett megfelelő kedvezmények- és könnyűségekért fordult a kormányhoz. Alapos kiállítás van arra, hogy a kérelmezett könnyítések meg fognak adatni. Érdeklődők az illetékes kereskedelmi és iparkamaráknál részletes felvilágosítást nyerhetnek.

A TŐZSDE

Magyar korona: 12.

Zürichi zárlat
Berlin 250, Hollandia 216¹/₂, Newyork 553, London 2578, Páris 3635, Milano 2715, Prága 1650, Budapest 12, Belgrád 560, Varsó 130, Bécs 77¹/₂, osztrák bélyegzett 77¹/₂, Szófia 415.

Devizaközp. hiv. árt.

Napoleon 1600, Amsterdám hollandi forint 1769—829, Kopenhága dán korona 852—82, Krisztiania norvég korona 807—37, Angol font 21035—535, márka 21—23, lira 236—36, francia frank 302—12, Prága szokol 184¹/₂—40¹/₂, Stockholm svéd korona 1202—52, Zürich svájci frank 825—55, Bécsi osztr. kor. 645—75, Szófia léva 34—38, Lei 22—24, dollár 4535—885, Varsó lengyel márka 1069—1180, Brüsszel belga frank 256—86, Belgrád dinár 46—48.

Nemesfémek

Ezüst 1 koronás 320, 2 koronás 640, forintos 850, 5 koronás 1650.
10 koronás arany 10 000, 20 koronás 20 000, ducat arany 110 000, forgalom csekély, az irányzat tartott.

Terménytőzsde zárlat

A mai terménytőzsdén az irányzat továbbra is szűk volt. Különösen tiszavidéki és cegedi mármok vásároltak, 225-25 koronás átlagban. Busz ab vidéki állomás. Az ősz forgalom cca 30-35 vagont tett ki. Rozsban kereslet folytán szintén emelkedtek az árak, feladó állomás 145-50 korona, takarmányfélék szintén szűk árúak, zab 146-145 koronával került budapesti közraktár forgalomba, míg szokványosság fuvarfekvés és rendeltetési állomás szerint 135-40 koronával került forgalomba. Igen keresett a tengeri promt ab állomás 115 koronával cseélt gazdát. A lisztüzlet is megélenkült az export lehetősége javult.

Hivatalos árak: Buza 76 kilós tiszavidéki 2300-320, egyéb 22800-300, 78 kilós tiszavidéki 23000-350, egyéb 22500-250, rozs 147.0-500, tak. árpa 12000-250, sóárpa 13500-14800, zab 14800-15000, lengeri 11500-11800, korpa 6800-7000, lucerna 800-1000.

REGÉNY

Tóth tizedes királysága
IRTA GYULA DIÁK

(Folytatás) 38

Az valami raktárféle volt. A földön szétszórt liszt, fehér kenyérmorzsa, száraz főzelék hulladékok, apró ketszersült — azaz, hogy „cibak” — darabok borították el.

Az bizony üres volt. Már vissza is akartak fordulni, amikor Sándor felkiáltott:

— Aj komám, idesüss! Mit tanáltam?

— No nézd csak: paprika.

— Ezt oszt jókor gyűtt!

— Hát most már biztos, hogy csehek voltak ezek az „arbájosok”, akik itt tanyáztak.

— Biztos hát. Mer' magyar ember nem hagyja el a paprikáját.

Kis zsákoska paprikát emelt föl Sándor az egyik sarokból. Lehetett vagy két kiló.

Csergő mosolyogva nézte az örvendő magyarokat, pedig mióta a kosztjukon élt, eleget tüszkölt, krákolgott Horváth bátya paprikás ételétől. Ámbar az öreg Horváth eddig igencsak csinyján bánt a jóféle piros fűszerrel, minthogy az egész járőr paprikakészlete is rajmi kevés volt. Egy félzsák krumplit is találhat valami eldobott pokródarab alatt.

Közben egészen besötétedett. Kelemen Andris kis tüzet rakott a raktár-barakk közepén, ajtót, ablakokat bezártak, hogy a fény el ne árulja őket s aztán bedobtak vagy huszszem kolompért a parázsba s maguk is letelepedtek a tűz köré.

(Folyt. köv.)

Kiadja: Hajdúföld Lapkiadó Vállalat.

254/1923. gű. szám.

Árverési hirdetmény

Minthogy a városi tanács a Pallagi III. számú (Sárkuttanya) elnevezésű birtok bébeadására vonatkozó árverés eredményét nem hagyta jóvá, 1923 április hó 24-én d. e. 9 órára új árverés tüzetik ki.

Az árverés a városháza kistanácstermében fog megtartani.

Az árverési, illetve bérleti feltételek a tanács gazdasági ügyosztályánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debrecen, 1923 április 18.

Városi gazdasági és erdészeti ügyosztály.

Apró hirdetések

Szakácsno
készleányok, konyha szolgák azonnal felvétetnek a Beiső klinikai telepre (köz-kórház).

Veszek használatra
jókárban lévő könyv-állványt (etager). Cim a kiadóban.

Eladó
fürdőkérd cinklenzéből készült üres üvegek, egy jó házőrző kutya, mely a patkányt is megfojja. Acél utca 37.

Husfűstölés
pontosan és kifogástalanul Zöldfa n. 5.

Uj cipő műhely!
Varga-utca 11.

hol a legkényesebb illeéseket kielégítő dolgozoi. Kérem a rendelő közönség szives pártfogását.

SZIREK FERENCZ
uri és női cipész.

Bécsi női kalapudonságok

megérkeztek. — Átalakítások formálások és festések modellek után rövid idő alatt készülnek

Kohn Helén kalapszalonzában
Piac utca 73. sz.

Női és férfi kalapátalakítások legszebben készülnek

Egyetemi hallgatók figyelmébe!

Szives tudomására hozzuk a t. hallgató uraknak, hogy kiadásunkban megjelenő: **Dr. Bozóky Ferencz** egy. ny. r. tanár előadásai után készített „**Közgazdasági politika**” c. jegyzet most van sajtó alatt s hogy a t. hallgató uraknak a vizsgálatok és collokviumokra való készülését megkönnyíthessük, a tankönyv részletekben, mindég az egyes ivék elkészülte után lesz az előjegyzett uraknak kiszolgáltatva. S minthogy e munka csak korlátolt példányban fog megjelenni, tanácsos az előjegyzést már most eszközölni. A teljes munka előfizetési ára 1000 kor. Vidékieknek a postadíj külön fel lesz számítva. Tisztelettel

CSÁTHY FERENCZ

egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat Rt.

Debrecen, Ferencz József-ut 8. sz.
Telefon 2-96.

Szell Gergely-nél
Piac-utca 63. Telefon 11-11.

PARFÜMÖK - PIPERE SZAPPANOK

Kölniszeszek, Arc- és kézkrémek, Fogpaszták, Fogkefők, Kétszerek stb. legolcsóbban beszerezhetőek a

KORZÓ DROGUERIÁBAN Piac-utca 42. Telefon 14-80

Meghívó

a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó Váll. R. T.

1923 április hó 29-én, vasárnap délután 4 (négy) órakor Debrecenben, a „Debreceni Kereskedő Társulat” disztermében (Piac-u. 8. l. em.) tartandó

IV. évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az 1922. évi üzlet-eredményről, a zárszámadás, mérleg, nyereség és veszteség számla megállapítása.
2. Igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak a felmentvény megadása tárgyában hozandó határozat.
3. Igazgatósági javaslat a vállalat alaptőkéjének 1,300.000 koronáról 2,500.000 koronára való felemelése tárgyában.
4. Jelentés az 1922 nov. 9-iki rendkívüli közgyűlésen módosított alapszabályoknak a tudomásul vételéről.
5. Ezen alapszabályok 5., 11., 16., 27-ik §-ainak módosítása.
6. Esetleges indítványok.

Debrecen, 1923 április 16-án.

Az igazgatóság.

Az alapszabályok 13. § a így hangzik: „A közgyűlésen csak az a részvényes gyakorol szavazati jogot, ki a közgyűlést megelőző év dec. 31-ik napjáig a részvénykönyvben nevére irt részvényt le nem járt szelvényeivel együtt a közgyűlés előtt legalább 3 nappal a társaság pénztáránál letette.

Minden részvény egy szavazatra jogosít. A közgyűlésen szavazni vagy személyesen, vagy meghatalmazott útján lehet. Meghatalmazott csak részvényes lehet.”

Akiknek birtokában ideiglenes vannak, ezeket is le kell adniok. Az 1922 ik évi mérleg, zárszámadás nyereség és veszteség számla a vállalat hivatalos helyiségében (Piac-u. 59. sz.) ezen hirdetmény megjelenésétől kezdve a közgyűlés napjáig a hivatalos órák alatt megtekinthető.

POLOSKAIRTÁST

vállal felelősség mellett a m. kir. szabadalmi hiv. által kipróbált és a szabadalmi bíróság által jóváhagyott törv. védett gázfejlesztő gyertyával

Ráthonyi Gábor szabadalm. féregirtó
Debrecen, Széchenyi-utca 40.

Vidéki levelekre azonnal válaszol vagy kiutcsuk. Szabadalm. poloskairtószert kapható

Nehéz az élet!

Jó ruhába jáni gondot ad, **VÉGKÉZ** olcsón beszerezni tessék, menni, hol kevésbé használt uri ruhák kiadása vétele és alkalmi ruhák kölcsönzése
Vár-utca 2. sz. (Z. nedével szemben.)

Horganyozott tetőlemezek

Rudvasak, Tengely, Kerítésfont, Permetezők és egyéb tavaszi gazdasági cikkek

SESZTINA LAJOS
vasüzletében kaphatók.

Egyetlen eladó szülő a Sestakertben!

Ennek eladására is a Nagy Lajos Országos Ingatlanforgalmi Iroda nyert kizárólagos megbízást, így egyedül ott köthető meg a vétel, ott teendő le a vételi foglaló.

Igen szép helyen! Egyike a legjobb termő szőlőknek!

Téli-nyári lakás. Uj épület, téglából építve, cseréppel fedve. Egy szoba, konyha, beépített spárherdell. Veranda-Villanyvilágítás. Istállónak is alkalmas nagy szin. Jó vízi szivattyus kat. Kb. 1346 négyszögöl terület.

Ára három és félmillió korona!

Alku nincs! Alább egy fillérrel sem eladó!

A vevő rögtön bírtojka veheti!

Bővebb felvilágosítást nyujt az iroda. Veres-utca 8. Telefon 13-76

A szabadalmazott

„Aster“-esszenciák

számos esetben sikerrel bevált háziszernek minden méregtelen hatásos anyagot koncentráltan magukban foglalnak s minden speciálitást fölöllegessé tesznek.

Alpha: étvágytalanság, gyomorhurut, vérszegénység, sápkór, májbjaj, gyöngeség, lesoványodás.

Béta: tüdőbjaj, légesöhurut, asztma.

Gamma: rheuma (csuz), köszvény, vesébjaj, szivbjaj.

Delta: székrekedés és az ezzel összefüggő bajok.

Epsilon: bélhurut, cukorbjaj.

Zéta: vérbjaj, görvélykór.

Éta: érelmeszesedés, idegyöngeség, ki-merültség.

Théta: meghülésből eredő bajok.
Breho-kenőcs: rheuma (csuz), köszvény, szurások, fájdalom, fagyások, gyulladással daganatok.

Geraldino-arc krém: a legfinomabb szé- pítőszerekből áll.

Egy készítmény ára 500 korona.

a „Béta” 600 korona.

Megrendelhetők egyelőre csak a fel- találónál, **Luzsénszky Alfonz szer- kesztőnél.** Ideiglenes iroda: Buda- pest, III. Nád-u. 1. sz. a.